

Акафіст святому апостолу Андрію Первозванному

Кондак 1

Первозванного апостола Христового, святого Євангелія проповідника, Руської землі богонатхненного просвітителя Андрія преславного піснями похвалимо, стоячи на вершині пагорба, де Хрест поставила правиця його, і йому, як послідовнику в Церкві верховному, що слідом за собою вказав їй путь до Христа, з розчуленням взиваємо:

Радуйся, Андрію, апостоле Христів Первозванний.

Ікос 1

Ангелом благовісником Агнця Христа, що взяв гріхи світу, був ти, Андрію апостоле, і з Ним повіки перебуваєш на Небесах; звідтіля і почуй спів, що приноситься тобі в храмі твоєму, на місці, де стояли ноги твої, і, як багатий благодаттю Божою, подай нам слово благе, щоб так взивати до тебе:

Радуйся, деннице, що від міста Віфсаїди нам засяяла; радуйся, рівночасний брате верховного Петра.

Радуйся, ученику великого Предтечі Христового; радуйся, бо раніше за інших апостолів покликаний ти до апостольського служіння Самим Господом.

Радуйся, бо і до інших з радістю звернувся ти: «Прийдіть, знайшли бажаного Месію»; радуйся, бо ти нас до Нього приводиш.

Радуйся, Андрію, апостоле Христів Первозванний.

Кондак 2

Учителю, де живеш? — запитав ти, Андрію, Спаса душ наших, і, з Ним пробувши день один, ти полюбив на всі дні життя твого знайденого тобою Месію, і брата твого старшого привів ти до Нього. Тому і нас, як молодших братів твоїх, до Нього ж не переставай закликати, щоб і ми, слідуючи стопами твоїми, співали Богу: алилуя.

Ікос 2

Бачачи в тобі, святий Андрію, віри і любові полум'я, Господь знову зустрів тебе на озері Генісаретському як рибалку, разом з братом твоїм, коли вкидали ви сіті в глибину, і сказав вам: «Ідіть за Мною, і Я зроблю вас ловцями людей». Ти ж пішов за Ним і богонатхненним словом, як сіттю, людей ловив для Христа, з ними ж і ми, уловлені тобою на спасіння, вживаємо до тебе:

Радуйся, бо від Самого Господа ти духовній ловлі навчився; радуйся, бо на тому ж озері з іншими апостолами, захоплений бурєю, спасся Ти вірою в Господа, Який стишив вітер і море.

Радуйся, бо придбав ти велику віру, коли бачив чудесне насичення п'яти тисяч народу п'ятьма хлібами; радуйся, бо ти прийняв дар від Господа зціляти всяку недугу і всяку хворобу.

Радуйся, бо голос із Небес почутий був еллінами, які завдяки тобі побачили Христа; радуйся, бо на горі Єлеонській було одкровення і тобі про майбутній кінець світу.

Радуйся, Андрію, апостоле Христів Первозванний.

Кондак 3

Гостинністю Владики і безсмертною Трапезою на горньому місті Сіону насолодившись, як вірний друг Христів, разом з іншими апостолами побачив ти Господа і Бога твого, від Нього ж і Духа Святого прийняв ти, щоб зв'язувати і розрішати гріхи людські. І знову в тій же світлиці Сіонській велике було на тебе вилиття обіцяного Духа у вигляді вогненних язиків. Тому народи здивувалися, що їхньою мовою говорив ти про велич Божу, співаючи: алилуя.

Ікос 3

Від Господа заповідь прийнявши проповідувати Євангеліє всьому творінню, обійшов ти багато міст і країн, апостоле Андрію, закликаючи людей до

пізнання істинного Бога, і хрестив їх в ім'я Отця і Сина і Святого Духа; з ними ж і ми сподобилися благодаті хрещення. Заради цього подячно взиваємо тобі: і Радуйся, чудес Христових провіснику вірний; радуйся, святого Євангелія проповіднику гучномовний.

Радуйся, ідольського служіння руйнівнику; радуйся, істинного благочестя насаджувачу.

Радуйся, бо за словом твоїм люди водою і Духом відроджуються; радуйся, бо тобою вірні безсмертної Трапези причащаються.

Радуйся, Андрію, апостоле Христів Первозванний.

Кондак 4

Сила Божа осінила тебе, апостоле Первозванний, для благовістя сили і слави Сина Божого і утвердження всіх покликаних вірити в Святу Тройцю. Тому і нас, що поклоняємось Єдиному в Трьох Іпостасях Богу, на багатому пасовищі віри Христової утверди, щоб, благодаттю Святого Духа освячені, співали Йому: алилуя.

Ікос 4

Привівши до Христа брата свого Симона Петра, Первозванний, з ним пішов ти і на апостольське служіння твоє, спочатку в Антіохію і Синоп; там, перемігши демонів, із в'язниці супутника твого апостола Матфея звільнив ти і в'язнів, які ним були охрещені; верховному Петру, який звідтіля в західні країни пішов, ти братське цілування дав, сам же добре потрудився на Сході. Тому і ми, люди Церкви Східної, ублажаємо тебе:

Радуйся, сило Божа, що полки демонів проганяє і кайдани в'язниць руйнує; радуйся, спадкоємцю благодаті апостольської, що від кайданів тайнодійственно нас звільняєш.

Радуйся, бо Захід і Схід з братом твоїм богомудрим, ради проповіді Слова Божого, жеребом ти розділив; радуйся, бо в місті Синопі невіра юдеїв силою чудес твоїх викрилася.

Радуйся, бо там безбожниками Христа ради побитий був ти; радуйся, бо від Самого Господа, Який тобі явився, зцілення ран ти отримав.

Радуйся, Андрію, апостоле Христів Первозванний.

Кондак 5

Удруге повертаючись у святе місто, щоб разом з апостолами п'ятдесятий день святкувати там, удруге знову пішов ти від святого Сіону, щоб Христа проповідувати вселенній, перший раз з Іоанном, наперсником Господнім, потім же з Симоном Кананітом і Матфеєм, який жеребом назнаменований був на апостола, і всі межі Асії і Понту обійшов ти, словом спасіння всіх просвіщаючи, щоб Богу співали: алилуя.

Ікос 5

Від моря Галілейського до Понту Евксинського апостольські сіті твої простягнулися, і, все навколо примор'я оголосивши благовістим своїм, направився ти, Первозванний, і в країни Скіфії, хрест Христів усюди поставляючи на знамення нашого спасіння. Заради цього і ми, як і ті народи, слухаючи благовістя твоє і згадуючи подвиги твої, взиваємо:

Радуйся, бо ти в Нікеї лютих розбійників приборкав і лютого дракона умертвив; радуйся, бо хрест Христів посеред міста цього поставив, ніби Предтечею ставши двічі зібраних там отців богоносних.

Радуйся, бо в Асії і Понті завдяки тобі світло Христове засяяло; радуйся, бо апостольський жезл твій передгір'ю Кавказу відкрив двері для світла Христового.

Радуйся, ним же морок кіммерійський просвітився; радуйся, ним же вселенна потоками води живої напоїлася.

Радуйся, Андрію, апостоле Христів Первозванний.

Кондак 6

Бурею пристрастей охоплені і, як води океану, схвильовані племена людей, які не знали Бога істинного, привів ти, апостоле, до тихого пристановища Христового, і їхні серця, як старий човен, невірою схвильований, на якорі віри православної утвердив ти. Тому і ми, як чада православної віри, вдячним серцем і вдячними вустами взиваємо до Бога: алилуя.

Ікос 6

На горі Єлеонській Божественного Вчителя твого колись з іншими апостолами запитав ти, Андрію: «Скажи нам, яке є знамення пришествя Твого?» На горах же Київських, будучи органом благодаті Духа Святого, ти провістив майбутню славу міста цього; ми ж, сподобившись передреченої цієї милості, розчулено взиваємо до тебе:

Радуйся, бо з гори Сіону закон нам євангельський приніс ти; радуйся, бо по водах Борисфену як апостол Божий ти до нас прийшов.

Радуйся, бо благодать Йорданову, ради хрещення нашого, річці Дніпру ти дарував; радуйся, бо на горах Київських Хрест нашого спасіння ти поставив.

Радуйся, ним же велике вилиття благодаті Божої тут передбачив; радуйся, ним же бути тут місту великому і церков безлічі передрік.

Радуйся, Андрію, апостоле Христів Первозванний.

Кондак 7

Нині, на сповнення твого пророчого голосу, храм преславний красується на місці, де не суще як суще передбачив ти за даром Духа Святого; навкрути ж нього град великий з церквами золотoverхими про істину слів твоїх свідчить, йому ж і донині ти, немов з Небесної кафедри, мир благовістиш. Тому і ми, сповнення богонатхненних слів твоїх бачачи, величним голосом взиваємо до Бога: алилуя.

Ікос 7

Від світлоносної зорі, Первозванного апостола, світло боговідання прийнявши, свята Ольга засяяла для Руської землі, яко денниця нашого спасіння, ведучи слідом за собою, як світлосяйне світило, онука свого Володимира, просвітителя всієї Руської землі. Тому і ми, звівши очі наші до тебе, Андрію богомудрий, як до першого благовісника нашого спасіння, приносимо тобі такі похвальні пісні:

Радуйся, бо денниці нашого спасіння, Ользі святій, даровано світло Божественного пізнання; радуйся, бо її благій вірі відкрилося Христове Царство.

Радуйся, бо благословенням твоїм преславне світило від цієї денниці нам дароване; радуйся, бо за твоїм апостольським передвіщенням рівно-апостольний князь нам явився.

Радуйся, бо тобою царство земне святого Володимира до Небесного приєдналося; радуйся, бо Дніпро і Почайна, ріки Київські, спасительною купіллю нам стали.

Радуйся, Андрію, апостоле Христів Первозванний.

Кондак 8

Проповідують преславного міста Києва і всієї Руської землі пастирі і пасомі пам'ять про діяння твої, богомудрий Андрію апостоле; в надрах печер нетлінно спочиваючи, угодники Божі, з Антонієм і Феодосієм, невмовкними вустами, мов живі, славу твою у віках і родах виголошують, бо тобою поставлений тут Хрест яко ряснолисте дерево виросло, щоб принести нам плоди благочестя і святині. Ми ж, наче райського саду твого пташенята духовні, тобою навчені співати Богу: алилуя.

Ікос 8

Не тільки для однієї Русі був ти провісником спасіння, Первозванний апостоле Христів, але і всі слов'янські племена, як квочка пташенят своїх під крилами збирає, привів ти до Христа; бо ти, від Херсонеса дивлячись у морок північної

країни, за багато віків своєю проповіддю приготував сущих там людей, щоб вони навчилися Божого Слова від премудрих учителів Кирила і Мефодія; ми ж, ніби вустами цих просвітителів наших, велемовно співаємо тобі:

Радуйся, бо слов'янські племена ти колись благословив; радуйся, бо слово їх розумне Словом Божим умудрив.

Радуйся, бо ті, що були послухними Слову Божому, стали духовними дітьми Церкви; радуйся, бо в Херсонесі, де проповідував ти, перші руські письмена Кирило святий знайшов і прийняв їх.

Радуйся, бо ними Альфу і Омегу, початок і кінець — Христа Божу премудрість ти сповістив їм; радуйся, бо всі богонатхненні Писання учителі ці мовою слов'янською нам переклали.

Радуйся, Андрію, апостоле Христів Первозванний.

Кондак 9

Пустинної Скіфії ти не побоявся, в глибину північної країни направився ти у твою апостольську подорож, апостоле Первозванний, звідтіля і до старого Рима прийшов ти, який був главою світу язичницького; однак через темряву ідолоську ти залишив його і на прекрасний берег Босфору прийшов, там у місті Візантії, що стало Новим Римом і матір'ю християнам, апостольський престіл ти утвердив, щоб від нього Схід і Північ уся світлом віри просвітилися, вірні ж діти Церкви Христової до Бога однодушно взивають: алилуя.

Ікос 9

«Мати Сіон» — словами псалма взиває людина, бо людина духовна народилася в ньому, новим же Сіоном для нас став Київ, бо в ньому світло і благодать Божя явилися всім синам руським від кафедри, яку ти, Первозванний апостоле, у Візантії утвердив. Тому і ми, невечірнім Світлом осяяні, вдячно взиваємо до тебе:

Радуйся, бо з гори Сіонської ти зійшов і Небесним світлом Київ багатопогорбний осяяв; радуйся, бо місту цьому духовне багатопліддя своїм

благословенням ти послав.

Радуйся, бо посеред вселенної апостольський престіл ти утвердив; радуйся, бо під покров його (в Новому Римі) всі просвіщені тобою народи Ти зібрав.

Радуйся, тобою ж православ'я в душах їхніх утверджується; радуйся, ним же зі Сходу темрява Заходу відганяється.

Радуйся, Андрію, апостоле Христів Первозванний.

Кондак 10

Коли настав час кончини твоєї, блаженний апостоле, у древні Патри Ахайські прийшов ти, щоб там принести себе в жертву, бо течію життя ти закінчив, подвигом добрим подвизався, всім проповідував Христа розіп'ятого, Який для юдеїв спокуса, для еллінів же безумство, а нам, покликаним і спасеним, — Христа, Божу Силу і Божу Премудрість, від Неї ж і навчилися співати Богу: алилуя.

Ікос 10

Всюди ім'ям Господа Ісуса хворих зціляючи, мертвих воскрешаючи, бісів виганяючи, і в Патрах передсмертну свою проповідь ти чудесами утвердив, апостоле Христів, і анфипата Лезвія ти навернув до пізнання істини, коли через спротив він був уражений язвою, а тобою від ложа хвороби піднятий; люди ж усі, бачачи в тобі силу Божу, ідолів своїх знищили, потім і Господь явився тобі, як і Павлу колись у Коринфі, і повелів узяти хрест твій, назнаменувавши цим твоє в Патрах ради Нього страждання. Тому і ми, дивуючись великій благодаті в тобі, благоговійно взиваємо:

Радуйся, велика Бога всемогутнього сило; радуйся, багатоцінний чудес скарбе.

Радуйся, стародавніх Патр просвіщення і окрасо; радуйся, бо невіру анфипата на віру ти перемінив.

Радуйся, бо там знову явився тобі Господь, на подвиг хресний закликаючи; радуйся, бо приготовлено тобі вінець правди.

Радуйся, Андрію, апостоле Христів Первозванний.

Кондак 11

Нерон кесар, як колись Ірод, гоніння на всіх вірних розпочав, у Римі Павла мечем усік, Петра ж на хресті розіп'яв; подібна рука мучителя тебе спіткала в Патрах, коли замість лагідного Лезвія суддею поставили Егеата лютого, який не терпів хрещення брата свого, ні зціленням дружини своєї не пом'якшився, а у в'язницю вкинув тебе і, як верховного Петра, на хрест засудив. Ти ж, будучи ув'язненим, у в'язниці темній, наче в світлому храмі, брата анфипатового Стратокліса на єпископа Патрського поставив, Богу зі всіма вірними у в'язниці співаючи: алилуя.

Ікос 11

На місці лобнім хрест піднесений побачивши, на якому мав бути розіп'ятим ти, апостоле, не побоявся свідчити навіть до смерті про улюбленого тобою і полюбившого тебе Христа, і, до цього знамення спасіння руки простягнувши, розчулено взивав:

Радуйся, Хресте всечесний, перед яким з радістю стою, знаючи тебе, уповання моє; радуйся, Хресте Животворчий, його ж глава до Небес досягає, а підніжжя ворота пекла скрутило.

Радуйся, Хресте, якому поклоняємося, бо прийняв Владику мого, Який, наче гроно найсолодше, виточив нам спасіння; радуйся, Хресте благословенний, що розбійника спас і йому плоди сповідання дарував.

Радуйся, бо і моєї радості був ти сповненням; радуйся і ти, страстотерпцю, що на Хресті віру твою у Христа засвідчив.

Радуйся, Андрію, апостоле Христів Первозванний.

Кондак 12

«Прийдіть, свідки радості моєї! — звернувся ти, апостоле, до виконавців волі

Егеата. — Творіть волю наді мною, розіпніть мене і, як агнця, принесіть у жертву Творцю, Який мене сотворив». І це сказавши, зійшов ти на хрест, як на горню кафедру, з неї ж три дні і три ночі ти проповідував Слово Боже навколишнім людям, щоб не боялися смерті, сповідуючи Господа Ісуса. Коли ж світлом Небесним осяялося лице твоє, вжахнувся мучитель і тебе з хреста зняти повелів; але ти, страстотерпче, не захотів від хресних мук позбавитися, до смерті твоєї безперестанно до Бога взиваючи: алилуя.

Ікос 12

Прославляючи апостольські подвиги твої, Андрію Первозванний, ублажаємо святу кончину твою, бо нею живоносні страждання Сина Божого ти прославив, ми ж з розчуленим серцем взиваємо до тебе так:

Радуйся, друже Христів, що з радістю хресні страждання за Нього перетерпів; радуйся, апостоле вірний, що з хреста слова Життя Вічного людям проповідував.

Радуйся, бо під час зняття з хреста осяяло тебе світло, наче блискавка з Небес; радуйся, бо тим, хто православно сповідував проповіданого тобою Христа Сина Божого, ти обіцяв благодать велику.

Радуйся, Горнього Єрусалима апостольська осново; радуйся, бо ти будеш сидіти з апостолами на одному з дванадцяти престолів, щоб судити всі коліна Ізраїльські.

Радуйся, Андрію, апостоле Христів Первозванний.

Кондак 13

О Первозванний апостоле Христів Андрію, споглянь на благохваління від усіх, хто шанує святу пам'ять твою; і як поставив ти хресне древо на горах міста Києва, завжди освітлюй і нас спасительним знаменням цим, щоб, Хрестом Господа Бога і Спаса нашого бережені, ми осягли в міру віку повноти Христової і сподобилися з тобою і зі всіма святими, в радості, навіки-віків співати Богу, Спасителю нашому: алилуя.

Цей кондак читається тричі. Після цього знову читаються перший ікос і перший кондак.

Молитва до святого апостола Андрія Первозванного

Первозванний апостол Бога і Спаси нашого Ісуса Христа, Церкви послідовнику верховний, всехвальний Андрію, славимо і величаємо апостольські труди твої, з радістю згадуємо твоє благословення до нас пришествия, ублажаємо чесні страждання твої, шануємо святу пам'ять твою і віруємо, що живий Господь і жива душа твоя і з Ним повіки перебуваєш на Небесах, звідки і любиш нас тією ж любов'ю, якою ти полюбив нас, коли Духом Святим передбачив наше до Христа навернення, і не тільки любиш, але і молишся за нас Богу, бачачи у світлі Його всі наші біди. Так віруємо і так цю нашу віру сповідуємо у храмі, що в ім'я твоє, святий Андрію, славно збудований; віруючи ж, просимо і благаємо Господа і Бога і Спаси нашого Ісуса Христа, щоб твоїми молитвами, які Він завжди слухає і приймає, подасть нам усе потрібне для спасіння нас грішних; щоб як ти зразу за голосом Господа, залишивши сіті свої, впевнено пішов за Ним, так і кожний із нас нехай не шукає своєї користі, але про те, що на благо ближнього, і про Небесне покликання нехай помишляє. Маючи ж тебе заступником і молитвеником за нас, уповаємо, що молитва твоя много може перед Господом і Спасителем нашим Ісусом Христом, Йому ж подобає всяка слава, честь і поклоніння з Отцем і Святим Духом навіки-віків. Амінь.